NORAKSTS

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĒZEKNES TIESU NAMS

Lieta Nr.142269312
Nr.1-2693-12/41

S P R I E D U M S

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rēzeknē 2012.gada 6.decembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis P.Novičenoks

piedaloties Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei *L.R.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta sakarā ar *A.S.*, personas kods */personas kods/*, iesniegto sūdzību par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2012.gada 14.marta lēmuma Nr. 22.5/21739 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta Latgales reģionālās nodaļas Nodokļu parādu piedziņas nodaļas galvenā nodokļu inspektore 2011.gada 23.novembrī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. BF012417, kurā konstatēts, ka *A.S.* nav iesniedzis tiesā pieteikumu par SIA *„/Nosaukums/”*, NMR kods */kods/*, maksātnespēju.

Protokolā norādīts, ka *A.S.* 2011.gada 20.septembrī bija brīdināts par SIA *„/Nosaukums/”* nodokļu maksājumu parādu Ls 17 666,43 apmērā un brīdināts par pienākumu iesniegt maksātnespējas pieteikumu saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60.panta trešo daļu. Atbildība par šādām darbībām paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}pantā.

[2] 2011.gada 2.novembrī Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes Latgales nodokļu administrēšanas daļas Daugavpils klientu apkalpošanas pārvaldes vadītāja pieņēma lēmumu Nr. F-49 BF012417 (turpmāk – Sākotnējais lēmums), ar kuru *A.S.* par

maksātnespējas pieteikuma neiesniegšanu saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[36]pantu uzliks naudas sods Ls 200 apmērā.

[3] Izskatot *A.S.* iesniegto sūdzību, Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektore ar 2012.gada 14.marta lēmumu Nr.22.5/21739 (turpmāk – Lēmums) sūdzību atstāja bez apmierinājuma, bet Sākotnējo lēmumu – negrozītu. Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] 2011.gada 20.septembrī parādniekam – SIA *„/Nosaukums/"* tika nosūtīts brīdinājums Nr.8.18.2.3-5/75386 par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu sakarā ar nodokļu maksājumu parādu Ls 17 666,43 apmērā, kurā komersants tika informēts par nodokļu maksājumu parādu, kam ir iestājies izpildes termiņš, kā arī tika brīdināts par to, ka saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60.panta trešo daļu parādniekam ir pienākums iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu, ja parādnieks nespēj nokārtot parādsaistības, kā arī tika brīdināts par atbildības iestāšanos pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35]panta.

Parādnieks pēc brīdinājuma nosūtīšanas savas parādsaistības nav nokārtojis un nav iesniedzis tiesā pieteikumu par maksātnespējas procesa uzsākšanu.

[3.2] Maksātnespējas likuma 60.panta trešā daļa noteic, ka parādniekam ir pienākums iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, ja pastāv kāda no Maksātnespējas likuma 57.panta 5., 6., vai 9.punktā minētajām juridiskās personas maksātnespējas pazīmēm. Ja pastāv šā likuma 57.panta 5.punktā minētā pazīme, parādniekam ir pienākums iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesu gadījumos, kas nav iespējams panākt vienošanos ar kreditoriem vai ierosināt tiesiskās aizsardzības procesa lietu.

Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punkts noteic, ka parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja parādnieks nespēj nokārtot parādsaistības, kurām ir iestājies izpildes termiņš.

Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 18.pantu Valsts ieņēmumu dienests kontrolē nodokļu (nodevu), kā arī citu valsts noteikto maksājumu parādus un piemēro sankcijas nodokļu (nodevu) likumu pārkāpējiem, pamatojoties uz likumiem un Ministru kabineta noteikumiem.

[3.3] Lēmumā secināts, ka SIA *„/Nosaukums/"* nodokļu parāds uz Sākotnējā lēmuma pieņemšanas dienu sastādījis Ls 15 020,78, par laika periodu no 2008.gada līdz 2010.gadam, t.sk. valsts sociālās apdrošināšanas obligāto maksājumu, pievienotās vērtības nodokļa un dabas resursu nodokļa parāds.

Parādnieks ir vairākkārt brīdināts par nodokļu parādu nomaksu un Valsts ieņēmumu dienests pieņēmis lēmumu par nokavēto nodokļu piedziņu piespiedu kārtā. Parādniekam ir izsūtīti brīdinājumi par piespiedu izpildi.

[3.4] 2011.gada 31.maijā nodokļu parāda piedziņas lietas ietvaros tika pārbaudīta SIA *„/Nosaukums/"* piederošā manta, pārbaudē konstatēts, ka mantas, uz kuru vērst piedziņu, nav un sastādīts akts par mantas neesamību. SIA *„/Nosaukums/"* nodokļu maksājumu parāda summa kopš piespiedu piedziņas lietas uzsākšanas turpināja pieaugt, tāpēc tika konstatēta

Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punkta pazīme - parādnieks nespēj nokārtot savas parādsaistības, kurām ir iestājies izpildes termiņš.

[3.5] Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienests ir konstatējis maksātnespējas likuma 60.pantā paredzētā pienākuma nepildīšanu, *A.S.* saukts pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35]pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, jo *A.S.*, kā uzņēmuma valdes priekšsēdētājam, bija pienākums iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35]panta sankcija paredz naudas sodu no 200 latiem līdz 500 latiem. *A.S.* piemērots administratīvais sods sankcijas minimālās robežas apmērā, tāpēc atzīstams par samērīgu un atbilstošu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 22. un 32.pantā paredzētajiem soda noteikšanas principiem. Iestādes ieskatā nav tiesiska pamata atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības, jo pieļautais pārkāpums nevar tikt atzīts par maznozīmīgu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.panta izpratnē. Tāpat Lēmumā norādīts, ka arī uz Sākotnējā lēmuma izskatīšanas brīdi augstākā institūcijā SIA *„/Nosaukums/"* maksātnespējas pieteikums tiesā nav iesniegts.

[3.6] Lēmumā noraidīti kā nepamatoti *A.S.* izteiktie argumenti, ka viņš nevarēja iesniegt maksātnespējas pieteikumu sakarā ar objektīviem apstākļiem – finanšu līdzekļu trūkumu SIA *„/Nosaukums/"*, kas ticis izraisīts saistībā ar Valsts ieņēmumu dienesta veiktajām nodokļu parāda piedziņas darbībām, veicot parāda dzēšanu no komercsabiedrības norēķinu kontiem. Šādi argumenti nevar ietekmēt lēmumu par *A.S.* saukšanu pie atbildības, jo uzsākot un veicot uzņēmējdarbību *A.S.* bija jāpazinās iespējamie finansiālie riski, turklāt, konstatējot grūtības parādsaistību nokārtošanas iespējās, viņam bija pienākums ievērot likuma normas un iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu. Lēmumā konstatēts, ka neatbilst patiesībai sūdzības iesniedzēja arguments, ka Valsts ieņēmumu dienestā bija iesniegts iesniegums par vienošanās noslēgšanu par nodokļu maksājumu parāda dzēšanu. Pretēji tam konstatēts, ka pēc brīdinājuma saņemšanas *A.S.* izteica apņemšanos viena gada laikā iesniegt maksātnespējas pieteikumu, bet šāda apņemšanās nav izpildīta.

[4] Par šādu Lēmumu sūdzību iesniedzis *A.S.*, kurā lūdz atcelt Lēmumu kā nepamatotu. Sūdzība pamatota ar argumentu, ka SIA *„/Nosaukums/"* norēķinu konti bija apķīlāti, tāpēc nebija iespējams samaksāt garantijas depozīta naudas summu un valsts nodevu (kopā 450 lati), lai iesniegtu maksātnespējas pieteikumu. Pamatojoties uz šādu apstākli, sūdzības iesniedzējs norāda, ka lietā nav konstatējama subjektīvā un objektīvā puse – sūdzības iesniedzējs vēlas iesniegt pieteikumu tiesā, bet tas nav iespējams finanšu līdzekļu apķīlājuma dēļ, tāpat nevar konstatēt objektīvo pusi, jo kaitīgo darbību izdarīšana ar darbību vai bezdarbību nevar tikt konstatēta tādā gadījumā, ja tā ir traucēta ar nepārvaramas varas apstākļiem. Sūdzības iesniedzējs norāda, ka Valsts ieņēmumu dienests nav ņēmis vērā viņa lūgumu par vienošanās noslēgšanu par nodokļu maksājumu parāda dzēšanu. Lēmumā nav izvērtēta iespēja noslēgt šādu vienošanos un nav norādīti motīvi, kāpēc tāds lūgums ir noraidāms.

[5] Tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos Valsts ieņēmumu dienests iesniegto sūdzību neatzīt un lūdz to noraidīt. Savu viedokli iestāde pamato ar Lēmumā izklāstītajiem argumentiem.

[6] Tiesas sēdē Valsts ieņēmumu dienesta pārstāve uzturēja iestādes viedokli, ka sūdzība ir noraidāma kā nepamatota, un lūdza Lēmumu atstāt negrozītu. Papildus Valsts ieņēmumu dienesta pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka atbildība par maksātnespējas pieteikuma neiesniegšanu iestājas komersanta atbildīgajai personai, tāpēc nav juridiskas nozīmes sūdzības iesniedzēja norādītajiem argumentiem par objektīviem šķēršļiem maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas neiespējamībai.

[7] Sūdzības iesniedzējs uz tiesas sēdi neieradās. Tiesā 2012.gada 13.novembrī saņemts sūdzības iesniedzēja iesniegums, kurā lūgts izskatīt lietu bez viņa piedalīšanās. Ņemot vērā sūdzības iesniedzēja iesniegto lūgumu par lietas skatīšanu viņa prombūtnē, tiesa saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{11}panta noteikumiem nekonstatē šķēršļus lietas izskatīšanai bez sūdzības iesniedzēja piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudot sūdzībā norādītos argumentus un lietā esošos pierādījumus, uzklausot Valsts ieņēmumu dienesta pārstāves paskaidrojumus tiesas sēdē, izvērtējusi Lēmuma likumību un pamatotību, tiesas atzīst, ka sūdzība ir noraidāma, bet Lēmums ir atstājams negrozīts.

[9] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{16}panta trešā daļa noteic, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

[10] Tiesa, pārbaudot Lēmumā norādīto pamatojumu, atzīst, ka tas ir pareizs un pilnībā pietiekams sūdzības iesniedzēja vainīguma konstatēšanai administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Iestādes pamatojums, kas norādīts Lēmumā, ir pareizs un pietiekams un lietā konstatēto apstākļu citādam novērtējumam nav pamata. Sūdzības iesniedzējs atzīst, ka likumā paredzētais pienākums nav izpildīts, bet uzskata, ka tam ir objektīvi attaisnojoši iemesli – Valsts ieņēmumu dienesta veiktās nodokļu maksājumu parāda piespiedu piedziņas darbības. No lietas materiāliem izriet, ka finansiāla rakstura problēmas SIA *„/Nosaukums/”* ir sākušās sākot ar 2008.gadu, kad sāka veidoties nodokļu parādi. 2010.gada 16.jūnijā pieņemts lēmums par SIA *„/Nosaukums/”* nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu un 2011.gada 20.septembrī SIA *„/Nosaukums/”* tika rakstiski brīdināta par pienākumu iesniegt maksātnespējas pieteikumu tiesā. No minētā izriet, ka *A.S.* bija zināms par uzņēmuma slikto finansiālo stāvokli jau pirms brīdinājuma nosūtīšanas konkrētās administratīvās lietas ietvaros 2011.gada 20.septembrī un uzņēmumā bija saskatāmas maksātnespējas pazīmes jau pirms minētā datuma, tomēr sūdzības iesniedzējs neizpildīja Maksātnespējas likuma 60.panta trešajā daļā paredzēto pienākumu par maksātnespējas pieteikuma iesniegšanu tiesā.

[11] Tiesa atzīst par nepamatotu sūdzībā norādīto argumentu, ka maksātnespējas pieteikuma iesniegšana nebija iespējama sakarā ar iestādes veiktajām darbībām nodokļu maksājumu piespiedu piedziņas ietvaros. Tiesa pievienojas Valsts ieņēmumu dienesta viedoklim, ka atbildība par maksātnespējas pieteikuma neiesniegšanu Maksātnespējas likumā paredzētajā kartībā ir komersanta valdes priekšsēdētāja personiska atbildība, jo Latvijas

Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35]pantā ir paredzēta fiziskas personas atbildība par šādām darbībām, - nevis juridiskas personas. Šādos apstākļos tiesa nonāk pie secinājuma, ka komersanta valdes priekšsēdētājam, vadot uzņēmumu, ir jāseko līdzi reālajam uzņēmuma finansiālajam stāvoklim un, konstatējot būtiskus sarežģījumus parādsaistību nokārtošanas iespējās, ir jārīkojas atbilstoši tiesību normās noteiktajai kārtībai – jāizmanto visi iespējamie tiesiskās aizsardzības līdzekļi (ieskaitot arī vienošanos noslēgšanu ar kreditoriem, konkrētajā gadījumā ar nodokļu administrācijas iestādi) vai iesniedzot maksātnespējas pieteikumu tiesā, kamēr uzņēmumam ir pietiekami brīvie finanšu līdzekļi nepieciešamo maksājumu veikšanai par maksātnespējas procesa uzsākšanu tiesā. Šādu finanšu līdzekļu neesamība vai nepieejamība piespiedu piedziņas dēļ ir vērtējama tikai kā komersanta atbildīgās amatpersonas neapzinīga savu pienākumu veikšana, bet nekādā gadījumā nav uzskatāma par objektīvu iemeslu likumā noteikto pienākumu nepildīšanai un nerada arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35]pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmju trūkumu.

No Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra publiskā reģistra datiem interneta vietnē https://www.ur.gov.lv/urpubl?act=MNP_PSEARCH redzams, ka arī uz lietas izskatīšanas brīdi tiesā SIA *„/Nosaukums/”* maksātnespējas pieteikums vispārējās jurisdikcijas tiesā nav iesniegts un process nav ierosināts. Tāpat tiesa konstatē, ka ar lietas materiāliem neapstiprinās sūdzības iesniedzēja arguments, ka Valsts ieņēmumu dienests nepamatoti atstājis bez ievērības iesniegto iesniegumu par vienošanās noslēgšanu par nodokļu parāda dzēšanu ārpustiesas tiesiskās aizsardzības ietvaros. Šādus pierādījumus sūdzības iesniedzējs tiesai nav iesniedzis, tāpēc tiesa šo argumentu atzīst kā nepamatotu. Tāpat tiesa secina, ka nav izslēgta iespējamība, ka sūdzības iesniedzēja ieskatā šāds lūgums ir iesniegts Valsts ieņēmumu dienestam, to ietverot sūdzībā par Sākotnējo lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā. Šajā sakarā tiesa norāda, ka tādā veidā izteikts lūgums noslēgt vienošanos ar nodokļu administrāciju nevar radīt sūdzības iesniedzējam nekādu paļāvību uz ārpustiesas tiesiskās aizsardzības līdzekļu piemērošanu, jo Valsts ieņēmumu dienests jau ir konstatējis analizējamā pārkāpuma faktu un pieņēmis lēmumu par administratīvā soda piemērošanu. Šajā stadijā augstāka institūcija tikai pārbauda lietā pieņemtā Sākotnējā lēmuma tiesiskumu un pamatotību. Jautājumi, kas skar vienošanās noslēgšanu var tikt risināti administratīvajā procesā, nevis administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros.

[12] Izvērtējot Lēmumu daļā par noteikto sodu, tiesa atzīst, ka tas ir samērīgs un tā grozīšanai nav pamata. Ar Lēmumu *A.S.* ir noteikts minimālais sods, kāds paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35]panta sankcijā. Likumā nav paredzētas iespējas noteikt sodu, kas ir mazāks par likumā paredzēto minimālo robežu. Ņemot vērā to, ka likumā paredzēts naudas sods no 200 latiem līdz 500 latiem, šādu pārkāpumu nevar atzīt par maznozīmīgu atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.panta noteikumiem, tāpēc nav pamata *A.S.* atbrīvošanai no administratīvās atbildības.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu, 289.[13]panta trešo, piekto un sesto daļu, 289.[18]panta pirmo daļu un Pārejas noteikumu 13.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2012.gada 14.marta lēmumu Nr. 22.5/21739 atstāt negrozītu, bet *A.S.* iesniegto sūdzību – noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā desmit darba dienu laikā no pilna sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā. Apelācijas sūdzība par tiesas spriedumu iesniedzama atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[1]panta, 289.[17]panta un 289.[18]panta noteikumiem.

Spriedums uzskatāms par paziņotu septītajā dienā no tā nodošanas pastā.

Tiesnesis (*personiskais paraksts*) P.Novičenoks

NORAKSTS PAREIZS P.Novičenoks

Administratīvās rajona tiesas tiesnesis

Rēzeknē 2012.gada 6.decembrī